

Subratllem el que és important.

Tothom ens hem trobat amb llibres de text heretats que, només obrir-los per qualsevol pàgina, emetien una resplendor fluorescent que il·luminava tot l'espai al qual ens trobàvem. Efectivament, quan demanen als alumnes que subratllen un text, un fet molt habitual és trobar-nos amb paràgrafs i, fins i tot, pàgines senceres subratllades sense cap criteri (preguntar a la classe si els passa alguna cosa semblant).

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumnat aprengui a trobar els conceptes clau dins d'un text escrit i, d'aquesta manera, pugui incorporar aquesta tècnica d'estudi a futurs aprenentatges.

El desenvolupament de l'activitat es farà mitjançant d'una dinàmica que s'executarà de la següent manera:

1. Per començar, el/la professor/a projectarà un text com exemple a la pissarra. Llegirà el text dues vegades i en subratllarà els conceptes claus.
2. Es dividirà el grup classe en petits grups de tres/quatre persones.
3r A: 4 grups de 4 alumnes i 2 de 3 alumnes (22 alumnes).
3r B: 5 grups de 4 alumnes i 1 de 3 alumnes (23 alumnes).
3r C: 3 grups de 4 alumnes i 3 de 3 alumnes (21 alumnes).
3r D: 6 grups de 4 alumnes (24 alumnes).
3r E: 6 grups de 4 alumnes (24 alumnes).
3. Dins de cada grup, s'anomenaran experts en diferents matèries: Animals, vegetals, ciutats i geografia. Si el grup és de tres, un/a alumne/a farà dos temes. Cada alumne ha de tenir clar a quin grup pertany i quina és la seva especialitat.
4. Ara reunirem els alumnes per especialitats en diferents racons de la classe i els hi donarem un text amb la definició d'un concepte: animal, planta, ciutat... El text no tindrà el nom del concepte, només la definició.
5. L'alumnat, de manera individual, haurà de llegir dues vegades el text, subratllar-hi un total de 10 conceptes clau i ordenar-los per ordre d'importància.
6. Finalment, hauran de sortir a la pissarra els/les alumnes ordenats per matèries. Per exemple, surten els/les especialistes de ciutats i comença a jugar el grup 1. El/la especialista de llengua del grup 1 llegirà les paraules clau de la seva llista de la més important a la menys, mentre els/les companys/es d'equip intenten esbrinar el concepte ocult. A cada paraula clau, l'equip donarà una resposta.
7. Puntuacions: Si l'encerten a la primera, l'equip obtindrà 10 punts; si l'encerten a la segona, l'equip obtindrà 9 punts, i així successivament fins acabar la llista. Si un concepte té dues o més paraules es poden dir juntes, però cada paraula extra restarà un punt.
8. Per conclure la sessió, el/la professor/a farà una pregunta a la classe: Com penseu que us pot ajudar el que hem fet avui a l'hora d'estudiar?

Exemple:

És una ciutat i metròpoli a la costa mediterrània de la península Ibèrica. És la capital de Catalunya, així com de la comarca del Barcelonès i de la província de Barcelona, i la segona ciutat en població i pes econòmic de la península Ibèrica, després de Madrid. El municipi creix sobre una plana encaixada entre la serralada Litoral, el mar Mediterrani, el riu Besòs i la muntanya de Montjuïc.

Animals 1.

És una espècie de mamífer carnívor de la família dels fèlids i el representant vivent més gros d'aquest grup. El seu pelatge característic es compon de pèl rogenc (excepte la part interna de les potes i les parts inferiors i frontals del cos, que són blanques) travessat per ratlles verticals negres. La seva distribució actual és discontinua i s'estén des dels boscos temperats de Sibèria fins als boscos subtropicals i tropicals del subcontinent indi i Sumatra.

Animals 2.

Són els animals terrestres més grossos que existeixen en l'actualitat, tot i que en el passat van existir dinosaures i fins i tot altres mamífers que els superaven en pes i mida. El seu període de gestació és de 22 mesos, el més llarg de tots els animals terrestres. És habitual que les cries pesin uns 120 quilograms en néixer. Són grans mamífers terrestres de l'ordre dels proboscids. N'hi ha tres espècies vivents: l'africà de sabana, l'africà de bosc i l'asiàtic o de l'Índia.

Animals 3.

És una espècie de mamífer carnívor originari d'Euràsia i Nord-amèrica. Es tracta del cànid salvatge vivent més gros, amb un pes mitjà de 40 kg en els mascles i 37 kg en les femelles. És l'espècie del gènere *Canis* més especialitzada en la caça cooperativa, amb tot un conjunt d'adaptacions físiques per atacar preses grosses, un marcat comportament social i grans capacitats comunicatives.

Antigament eren abundants, però actualment habiten una zona molt més reduïda de la que havien arribat a ocupar.

Animals 4.

Són marsupials que habiten Austràlia. Tenen grans i poderoses potes posteriors, peus grossos dissenyats per a botar, una cua llarga i musculosa per a mantenir l'equilibri i un cap xicotet. Els cangurs són herbívors i s'alimenten de pastures i arrels. Totes les espècies són nocturnes i crepusculars; usualment, passen el dia en quietud i s'alimenten durant les vesprades i nits fredes, generalment en grups. Són coneguts com l'animal més representatiu d'Austràlia.

Animals 5.

És una espècie de mamífer carnívor de la família dels fèlids. Es tracta d'un fèlid musculat i de pit ample, amb el cap curt i arrodonit, el coll petit, orelles rodones i un floc de pèls a la punta de la cua. Presenta un marcat dimorfisme sexual: els mascles adults tenen una espessa crinera que és característica d'aquesta espècie. És un animal social que viu en grups que es coneixen com a «esbarts». Les femelles solen caçar en grup i la seva presa habitual són els ungulats.

Animals 6.

Són un gènere de rosegadors de mida mitjana. Poden arribar als 500 g de pes. Hi ha tres espècies amb marcat caràcter hemeròfil: La negra -*Rattus rattus*-, la comuna o de claveguera -*Rattus norvegicus*- i la de Polinèsia -*Rattus exulans*—, cohabituen amb els éssers humans arreu del planeta, compartint el seu hàbitat. Són rosegadors de cos allargat, musell puntegut i orelles llargues que arriben la vora de l'ull en estirar-se cap endavant. La cua és allargada, prima i gairebé nua.

Vegetals 1.

Pertany al gènere *Citrus*, que forma part de la família de les rutàcies. És originari de la Xina, dut a occident pels àrabs. Es desenvolupa bé en climes suaus i càlids, i a la península Ibèrica es cultiva sobretot al País Valencià i en zones de les Terres de l'Ebre, on se solen regar per inundació uns tres cops l'any. No suporta les glaçades prolongades. N'hi ha una gran quantitat de varietats diferents, fonamentalment per la qualitat del fruit i el gust, que varia del dolç a l'àcid.

Vegetals 2.

Pertany a la família de les solanàcies i és de color vermell, carnós i sucós, amb la superfície llisa i brillant i la polpa plena de llavors planes i groguenques. L'origen de la planta silvestre és dins la zona compresa entre el nord de Xile, el Perú i l'Equador, i va ser a Mèxic on es va domesticar i cultivar per primera vegada ja abans de l'arribada dels conqueridors espanyols. El nom del fruit deriva de la paraula nàhuatl *xitomatl*, "fruit amb melic". Actualment és un ingredient imprescindible de la cuina mediterrània.

Vegetals 3.

És una planta originària de l'Amèrica boreal, especialment de Mèxic, el Perú i el sud dels Estats Units. Se la coneix científicament pel nom d'*Heliantus*, paraula que deriva del grec antic *helios*, que significa «sol», i *anthos* «flor». Es conrea per la llavor, de la qual s'obté un oli comestible o es pot consumir directament. La creença que és una planta que segueix el sol durant el seu recorregut diürn és un error, ja que només les gemmes tancades ho fan. En créixer, les tiges es fan rígides i les flors adultes són fixes.

Vegetals 4.

És un arbre de la família de les oleàcies originari de l'Àsia Menor que es conrea des de l'antiguitat a tota la conca mediterrània. És un arbre perenne present a tota la regió mediterrània. És molt freqüent a les Illes Balears, Catalunya, el País Valencià i Andalusia, on se'n localitzen les plantacions més extenses. A Catalunya es troba bastant estesa per tot el territori, però les comarques de les Garrigues, el Baix Ebre, el Montsià i el Tarragonès són les zones més típiques dedicades a aquest conreu.

Vegetals 5.

És una planta amb flors del gènere *Salvia* dins la família de les lamiàcies. El seu nom científic és *Salvia Rosmarinus*. És un arbust mediterrani molt conegut gràcies als seus usos culinaris i medicinals. El romer posseeix en les seves fulles glàndules que contenen olis essencials que li confereixen una fragant, fresca i forta olor, sobretot quan es trituren. És un condiment tradicional de la cuina mediterrània, les seves fulles es fan servir com a espècies per aromatitzar carns i aus, així com olis i vinagres.

Vegetals 6.

És una planta herbàcia perenne de la família de les solanàcies que pot arribar a mesurar fins a 1 metre d'alçada. És originària d'Amèrica i cultivada arreu del món pels seus tubercles comestibles. Els pobles nadius andins cultivaren moltes varietats durant segles, essent els pobles originaris d'aquesta serralada els primers a domesticar el tubercle. Per a aquests pobles era el principal aliment disponible. Altres mots usuals que la designen són creïlla o trumfa.

Ciutats 1.

És la segona aglomeració urbana del continent americà, després de la Ciutat de Mèxic. El juliol de 2022, la població estimada era de 8.335.897 habitants.

La ciutat la formen cinc boroughs (municipis, a vegades traduït per *districtes* o *comunes*), cadascun dels quals coincideix amb un comtat: el Bronx, Brooklyn, Manhattan, Queens i Staten Island. La ciutat té molts barris i edificis reconeguts per tot el món, com per exemple l'estàtua de la Llibertat, ubicada a la Liberty Island.

Ciutats 2.

És la capital i la ciutat més gran de la República Francesa i de la regió de l'Illa de França, creuada pel Sena; és una de les aglomeracions urbanes més grans d'Europa, amb una població de 13.067.000 habitants, 2.211.297 dels quals resideixen al municipi de París. Per la seva renda per capita és la ciutat més rica d'Europa. Té molts dels monuments més famosos i admirats del món com la Torre Eiffel, la catedral de Notre-Dame, l'avinguda dels Camps Elisis, l'Arc de Triomf o la basílica del Sacré Cœur.

Ciutats 3.

És la capital i ciutat més poblada d'Anglaterra i del Regne Unit. La ciutat, situada a la riba del Tàmesi, al sud-est de l'illa de Gran Bretanya, ha estat un nucli urbà important des de fa gairebé 2.000 anys, quan fou fundada pels romans. El 2011 la població oficial era de 8.174.100 i l'àrea metropolitana s'estima que té una població d'entre 12 i 14 milions. Els principals aeroports són els de Heathrow, Gatwick i Stansted. Ha estat la seu dels Jocs Olímpics d'Estiu 2012.

Ciutats 4.

És un municipi i ciutat d'Espanya, capital de l'Estat. Amb una població de 3 335 730 habitants (2020), és la ciutat més poblada d'Espanya i de la península Ibèrica, així com la segona de la Unió Europea —darrere de Berlín. És un dels centres culturals més importants d'Europa i del món, i acull tres museus de referència internacional: el Museu del Prado, el Museu Thyssen-Bornemisza i el Museu Reina Sofia. Acull les seus del Govern d'Espanya, el Congrés i el Senat.

Ciutats 5.

És la capital, i la ciutat més gran i més poblada, d'Itàlia i de la regió del Laci. El 2022 tenia 2.758.454 habitants, cosa que en fa la tercera ciutat de la Unió Europea. És a la riba del Tíber, a 22 km de la Mar Mediterrània. De vegades se

l'anomena la «ciutat eterna» o «ciutat dels set turons». Inclou en el seu si la Ciutat del Vaticà, enclavament extraterritorial que inclou la basílica de Sant Pere, així com altres edificis romans. La capital italiana és, per tant, l'única ciutat del món que hostatja un altre estat.

Ciutats 6.

És una ciutat, capital del País i de la província homònims. També és coneguda tradicionalment com a Cap i Casal, la Ciutat de les Mil Torres i la capital del Túria, pel fet d'estar situada a la vora d'aquest riu, a la costa est de la península Ibèrica,. És el tercer municipi per població d'Espanya, amb 792.492 habitants. Per la seva llarga història, és una ciutat amb innumbrables festes i tradicions, entre les quals destaquen les Falles i el Tribunal de les Aigües.

Geografia 1.

És el segon riu més cabalós de la península Ibèrica després del Duero, i l'únic gran riu peninsular que desguassa a la Mediterrània. Neix al vessant sud de la serralada Cantàbrica, des d'on segueix una trajectòria ESE amb una longitud d'uns 930 km i 83.093 km² de conca fins a la Mediterrània, on desemboca formant un delta ampli de 500 km². Entre d'altres, l'Ebre passa per Reinosa, Haro, Logronyo, Calahorra, Alfaro, Tudela, Alagó i Saragossa.

Geografia 2.

Són una serralada situada al nord de la península Ibèrica que recorre tot l'istme que uneix la península amb la resta d'Europa. S'estenen des del Mar Mediterrani, al Cap de Creus, a l'est, fins al mar Cantàbric, al golf de Biscaia, a l'oest. Al sud de la serralada es troba la depressió de l'Ebre, i al nord la de la Garona. Tenen una llargada d'uns 425 km i una amplada que generalment no supera els 100 km, amb una superfície total de 19.000 km². El cim més elevat de la serralada és l'Aneto (3.404 m).

Geografia 3.

Són una cadena de muntanyes situada a l'Europa central. El seu punt culminant és el Mont Blanc, amb 4.810 metres d'altitud. Al seu voltant –afavorit per rius importants de cabal uniforme i riques terres de conreu– es va edificar la civilització europea que avui coneixem. Estan administrativament repartits entre quatre estats: França, Suïssa, Àustria i Itàlia, almenys pel que fa als grans massissos, ja que també Mònaco, Eslovènia, Alemanya i Liechtenstein tenen dintre de les seves fronteres alguns estreps de la serralada.

Geografia 4.

És un massís muntanyós d'Àsia que es reparteix entre el Bhutan, l'Índia, el Nepal, el Pakistan, el Tibet i la Xina. Forma un arc amb una llargària de 2.600 km d'est a oest i una amplària de 350 km de nord a sud. És la serralada més alta de la Terra, amb catorze cims de més de 8.000 metres d'altitud, amb l'Everest com a punt més alt (8.848 m), seguit del K2 (8.611 m) i el Kanchenjunga (8.598 m). El seu nom significa casa o lloc de neu.

Geografia 5.

És un massís muntanyós de Catalunya, situada a cavall de les comarques del Bages, l'Anoia i el Baix Llobregat. És força prominent i té un paper destacat en la tradició catalana, entre altres motius gràcies a una geologia i una topografia pròpies molt característiques. S'hi aixeca una abadia benedictina consagrada a una marededéu coneguda popularment amb el nom de “la Moreneta”. És un massís de formes singulars que s'enlaira bruscament a l'oest del riu Llobregat fins als 1.237,9 m del cim de Sant Jeroni.

Geografia 6.

És un riu d'Amèrica del Sud que neix als Andes i desemboca a l'oceà Atlàntic després de travessar el Perú i Brasil. Amb 175.000 m³/s de cabal mitjà a la desembocadura, és el riu més important de la Terra. Una expedició de científics, segons informa la BBC (2007), posa en dubte el que fins aleshores es creia: que el riu Nil és més llarg del món. En cas de confirmar-se, aquest seria el riu més llarg del món, amb uns 6.800 km.